

Nr 357.

Av herr **Gustavson** och herr **Andersson, Albert**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder till främjande av bostadsförsörjningen.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 279, framläggas vissa förslag till grunder för tertiärlåneverksamheten i avseende å flerfamiljshus. En väsentlig plats i detta hänseende har givits räntefrågan. Departementschefen har anslutit sig till bostadssociala utredningens förslag, att räntan för tertiärlån till s. k. allmännyttiga företag skall utgå efter 3 %, och föreslår, att denna räntesats skall få gälla för samtliga nya tertiärlån. Departementschefen förordar samma räntesats, 3 %, för sekundärlån till de s. k. allmännyttiga företagen och dessutom till vissa andra företag, främst av bostadskooperativ natur, medan övriga bostadsföretag skulle betala den öppna marknadens ränta för sekundärlånet, f. n. 3,5 % för obundna lån. I den mån den förra gruppen av bostadsföretag icke kan erhålla 3 % sekundärlån i öppna marknaden, skola tertiärlånen fördjupas till att omfatta även sekundärlånebeloppet.

Mot denna räntepolitik ha, såsom av propositionen framgår, allvarliga erinringar framförts av ett flertal institutioner på kreditmarknadens område med bankofullmäktige i spetsen. Därvid har understrukits risken för att denna speciella räntepolitik kan få icke avsedda återverkningar på den allmänna räntepolitiken.

Departementschefen uttalar nu om sitt förslag, att detsamma av vissa anförda skäl icke är att betrakta som ett ingripande i räntesättningen, varigenom denna underordnats hyrespolitiska önskemål. Han understryker, att de förordade räntebestämmelserna blott äro att uppfatta som en åtgärd, varigenom i samband med en förändrad organisation av bostadsbyggandets finansiering det allmänna, staten och kommunerna, övertager vissa kreditrisker och förvaltningsuppgifter, och alltså icke kan tagas till intäkt för omdömen om riktlinjerna för den allmänna räntepolitiken.

Dessa uttalanden synas stå i ett märkligt motsatsförhållande till vad bankofullmäktige anfört och från andra håll likaledes framhållits. Uttalandena kanske närmast haft avseende på de statliga tertiärlånen. I vad de avse statens ingripande i den vanliga kreditmarknaden genom framtvingande av en lägre ränta för sekundärlån eller alternativt en »fördjupning» av tertiärlånen till att omfatta även sekundärlånebeloppet, må genmälas, att den planerade räntepolitiken i nämnda del uppenbarligen direkt påverkar det allmänna ränteläge, som är

föremål för statsmakternas omvårdnad inom ramen av den allmänna räntepolitiken. Om räntan på tertiärlånen nu sänkes, bör därför i varje fall sekundärlåneräntan bibehållas i nuvarande läge.

Man frågar sig, om några avgörande skäl, trots det anförda, tala för att förslaget omedelbart genomföres. Från bostadsproduktionssynpunkt spelar räntan för närvarande icke någon roll. Bostadsproduktionen är nu rekordmässig och begränsas huvudsakligen av brist på material och arbetskraft. Från hyressynpunkt kan i varje fall räntan på sekundärlånen icke spela någon betydande roll; ränteskillnaden ($\frac{1}{2}$ % på högst 10 % av byggnadskostnaden) betyder endast 50 kronor om året för varje 100.000 kronor byggnadskostnad. Ej heller i övrigt synes något brådskande skäl förefinnas.

Något avgörande skäl för att nu genomföra förslaget kan sålunda knappast anses föreligga, och departementschefens uttalanden giva icke heller vid handen, att ett uppskov med den slutliga prövningen av frågan skulle lända till någon skada. För ett sådant uppskov talar däremot med stor tyngd, att hela spørsmålet om fastighetskreditväsendet ligger under omprövning hos 1945 års bankkommitté. Med hänsyn härtill är det angeläget att icke nu göra ett sådant ingrepp på fastighetskreditmarknaden, som departementschefen föreslår. Alla hithörande spørsmål böra prövas i ett sammanhang.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av ifrågavarande proposition, i vad avser grunderna för tertiärlåneverksamheten, måtte beakta de här framförda synpunkterna vid fastställandet av grunder för utlämnandet av tertiärlån.

Stockholm den 29 maj 1946.

John Gustavson.

J. A. Andersson.
